

Стратегії розвитку підприємства та інноваційний розвиток

Вінницький національний технічний університет

Анотація

Визначено актуальність інноваційного розвитку вітчизняних підприємств. Розглянуто поняття інновацій, інноваційного розвитку. Проведено аналіз базових стратегій розвитку підприємства.

Ключові слова: інновація, інноваційний розвиток, підприємство, стратегія розвитку.

Abstract

The current state of labor migration in Ukraine is studied. The main causes of labor migration are considered. The main positive and negative consequences of labor migration are identified.

Keywords: innovation, innovative development, enterprise, development strategy.

У більшості країн світу ключовими факторами, що визначають напрямки розвитку підприємства, є збільшення економічної ролі інновацій та інноваційної діяльності. Вітчизняна економіка так само орієнтовна на перехід до інноваційного шляху розвитку. Досягнення цього завдання значно залежить від спроможності вітчизняних підприємств до інноваційної діяльності. В свою чергу, держава повинна застосовувати різноманітні економічні методи стимулювання та підтримки підприємств, що займаються впровадженням інновацій[1].

Термін «інновація» ввів у наукову термінологію Й. Шумпетер як нову економічну категорію в першому десятиріччі ХХ ст. У своїй роботі «Теорія економічного розвитку» (1911 р.) Й. Шумпетер уперше здійснив повний опис інноваційного процесу. Під інновацією Й. Шумпетер розумів зміни з метою впровадження і використання нових видів споживчих товарів, нових виробничих, транспортних засобів, ринків і форм організації в промисловості [2].

Одним з потужніших засобів посилення конкурентного статусу будь-якого підприємства є активізація інноваційних процесів, головна частина яких - створення нової продукції, послуг, інформації, інтелектуальних цінностей, тобто процес постійного пошуку нових ідей, шляхів, можливостей, використання нових матеріалів та інтелектуальних ресурсів з різноманітних джерел.

Під інноваційним розвитком можна розуміти використання інноваційних можливостей для здійснення інноваційної діяльності, реалізації інноваційних процесів. Стратегія інноваційного розвитку – це засіб досягнення цілей підприємства, який відрізняється своєю новизною, для галузі ринку та споживачів. Стратегія інноваційного розвитку використовує комплекс дій, що спрямований на покращення конкурентоспроможності підприємства. При цьому, необхідно пам'ятати, що будь-які стратегічні кроки мають інноваційний характер, оскільки вони так чи інакше ґрунтуються на нововведеннях у виробничій, технологічній, збутовій чи управлінській сферах.

Для того, щоб підприємство ефективно впроваджувало інновації, воно має застосовувати відповідний стратегічний план дій, що буде відповідати сучасній економічній ситуації та найкраще враховувати сильні сторони діяльності підприємства.

Стратегічне управління характеризується великою тематичною різноманітністю та наявністю різних поглядів на процес побудови стратегії. Науковці виділяють наступні види стратегій за критерієм економічного розвитку підприємства:

1. Стратегія концентрованого зростання.
2. Стратегія інтегрованого зростання.
3. Стратегія горизонтальної інтеграції.
4. Стратегія диверсифікованого зростання [3].

Стратегії концентрованого зростання пов'язані зі зміною ринку і (або) продукту. Використання цієї стратегії підприємством передбачає модернізацію вже існуючого продукту або створення абсолютно нового продукту. Паралельно підприємство проводить пошук нових можливостей для покращення ситуації на ринку. До стратегій концентрованого зростання відносять:

- стратегію зміцнення позицій на ринку;

- стратегію розвитку ринку;
- стратегію розвитку раніше виробленого продукту.

До другої групи стратегій відносяться стратегії інтегрованого зростання, які спрямовані на розширення діючого підприємства за рахунок придбання майна у власність або за рахунок створення нових структур. Підприємство приймає рішення про застосування такої стратегії, коли має досить надійний бізнес, а стратегії концентрованого зростання не відповідають поставленим цілям. До даного типу стратегій відносять стратегії горизонтальної, зворотної і прямої вертикальної інтеграцій.

Стратегія горизонтальної інтеграції має на увазі об'єднання підприємств, що конкурують в одній області. Мета прийняття такої стратегії полягає в посиленні позицій компанії на ринку, зміцнення технологічної переваги шляхом поглинання конкурентів. Горизонтальна інтеграція дозволяє розширити спектр товарів і послуг, що в свою чергу веде до додаткового конкурентної переваги.

Стратегія горизонтальної інтеграції використовується у випадку, коли поточний стан бізнесу дає прибуток, що перевищує потреби, але ринок знаходиться в стані насичення і поступово відбувається скорочення попиту на товар, а продукт переходить до стадії занепаду.

Стратегія диверсифікованого зростання застосовується у разі, коли підприємство з різних причин не має можливості продовжувати розвиватися на обраному ринку з певним продуктом. Стратегія диверсифікованого зростання дозволяє підприємству розширювати свою продуктову лінійку і здійснювати свою діяльність на декількох різних ринках одночасно. Ця стратегія має такі типи: концентричний, горизонтальний і конгломеративний.

Оскільки стратегія диверсифікації передбачає впровадження в інші сфери, вона має ряд переваг:

- зменшується залежність від одного ринку або продукту;
- сприяє розподіленню ризиків під час здійснення господарської діяльності;
- надає можливість розподілу коштів за різними напрямками діяльності з інвестування в нові більш ефективні види діяльності;
- підприємство стає більш стійким в разі впливу різного роду негативних явищ.

За змістом стратегія інноваційного розвитку враховує основні базисні процеси в організації і в її зовнішньому середовищі, можливості зростання інноваційного потенціалу організації. В основі розробки стратегії інноваційного розвитку мають бути стратегічні управлінські рішення, які орієнтовані на майбутнє та пов'язані із залученням значних матеріальних ресурсів, широким використанням інтелектуального потенціалу. Кожне підприємство за своїми характеристиками є унікальним, тому не існує і не може існувати єдиної моделі інноваційної стратегії, як і єдиного стратегічного управління для всіх підприємств. На практиці підприємство може одночасно реалізовувати кілька стратегій інноваційного розвитку, а також застосовувати їх певну послідовність у здійсненні стратегічного управління.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Пілявов Т.М., Глушенко Л.Д. Організаційно-економічні аспекти системи управління інноваційним розвитком промислового підприємства. Економіка і суспільство. – 2018. – Вип.18. – с. 523-530.
2. Шумпетер Й.А. Теорія економічного розвитку: дослідж. прибутків, капіталу, кредиту, відсотка та екон. циклу / Й.А. Шумпетер; [пер. з англ. Василя Старка]. – К.: Києво-Могилянська академія, 2011. – 242 с.
3. Боярська М.О. Аналіз стратегії розвитку підприємства / М.О. Боярська // Глобальні та національні проблеми економіки. – 2015. – Вип. 5. – С. 306–310

Кособуцька Аліна Олександрівна — студентка групи МВКД-176, факультет менеджменту та інформаційної безпеки, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, email: alinka000@gmail.com

Глушенко Лариса Дмитрівна — канд. екон. наук, доцент кафедри економіки підприємства і виробничого менеджменту, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, e-mail: lglushenko@gmail.com

Alina A. Kosobutska — student of the group MVKD-17b, Faculty of Management and Information Security, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: alinka000@gmail.com

Larysa D. Hlushchenko — Cand. Sc. (Econ.), Assistant professor of the Chair of Economics of Enterprise and Production Management, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: lglushenko@gmail.com